

Međunarodna organizacija za standardizaciju

Međunarodni akreditacioni forum

Datum: 16. januar 2013.

ISO 9001 Grupa za praksu proveravanja **Uputstvo:**

Uloga i značaj ček-lista za proveru

Uloga

Ovaj dokument pruža informacije o ulozi i korišćenju ček-liste za proveru radi aktivne podrške procesu provere.

Iako je ovaj dokument primarno namenjen za eksterno proveravanje organizacija (uključujući registraciona i sertifikaciona tela), ove informacije može na isti način koristiti bilo koja organizacija prilikom sprovođenja internih provera.

Potreba za ček-listama:

Ako pogledamo postojeći standard za proveravanje, u standardu ISO 19011, tačka 6.4.3, odnosi se na „pripremanje radnih dokumenata”. Sledeći tekst je izvod iz te tačke:

„Članovi tima za proveru treba da sakupe i preispitaju informacije relevantne za njihova zaduženja u proveri i da pripreme radna dokumenta prema potrebi, za referentno pozivanje i dokumente za zapisivanje dokaza provere. Ovakva radna dokumenta mogu da sadrže sledeće:

- ček-liste;*
- planove uzorkovanja tokom provere; i*
- obrasce za zapisivanje informacija, kao što su potkrepljujući dokazi, nalazi provere i zapisi sa sastanaka.*

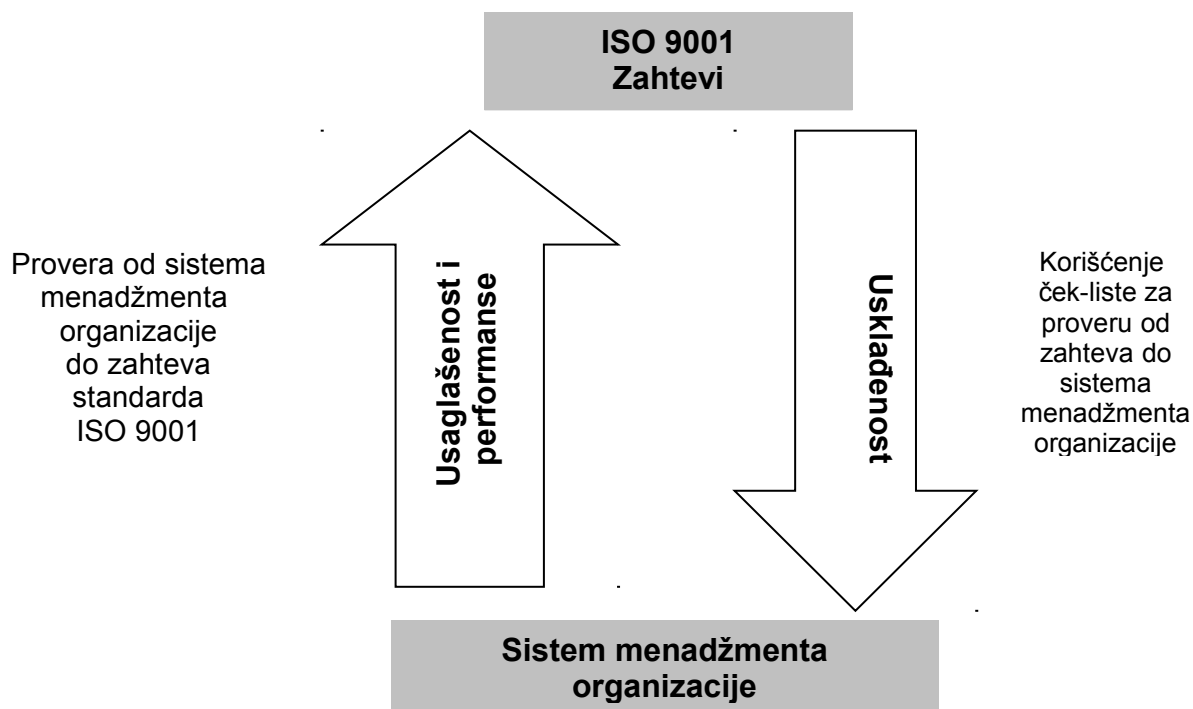
Korišćenje ček-lista i obrazaca ne treba da ograničava obim aktivnosti provere, koji može da se menja kao rezultat prikupljenih informacija tokom provere.

Napomena: Uputstvo za pripremu radnih dokumenata dato je u tački B.4.”

Korišćenje ček-lista za proveru

Iako se u standarima za sisteme menadžmenta ček-liste ne zahtevaju uvek, ček-liste za provere predstavljaju baš jedan od raspoloživih alata iz grupe „alata za proveravače“. Mnoge organizacije će ih koristiti da bi obezbedile da će se provera, kao minimum, baviti zahtevima kao što je definisano predmetom i područjem provere.

Jedan primer prilaza proveravanju je prikazan ispod:

Korisno je proveravati od sistema menadžmenta organizacije do zahteva. Ček-lista se može koristiti da obezbedi da su obuhvaćeni svi zahtevi standarda.

Prednosti

U literaturi koja je dostupna na tržištu primećuje se sledeće u vezi sa upotrebom ček-lista:

1. Ukoliko su ček-liste razvijene za posebnu proveru i koriste se pravilno, one:
 - a. promovišu planiranje provere,
 - b. obezbeđuju konzistentan pristup proveru,
 - c. deluju kao plan uzorkovanja i upravljanja vremenom,
 - d. služe kao podsetnik,
 - e. obezbeđuju mesta za beleške prikupljene tokom procesa provere (zabeleške proveravača).
2. Potrebno je da se ček-liste razviju tako da pruže pomoć tokom procesa provere.
3. Proveravači treba da budu obučeni za korišćenje posebnih ček-lista i da im bude pokazano kako da ih koriste za sakupljanje informacija korišćenjem dobrih tehnika ispitivanja.

4. Ček-liste treba da pomognu proveravaču da postupa bolje tokom procesa provere.
5. Ček-liste pomažu da se obezbedi da je provera sprovedena na sistematski i sveobuhvatan način i da je dobijen odgovarajući dokaz.
6. Ček-liste mogu da obezbede strukturu i kontinuitet jedne provere i da obezbede da se prate predmet i područje provere.
7. Ček-liste mogu da budu sredstvo za komuniciranje i mesto za zapisivanje podataka za korišćenje za buduća pozivanja.
8. Popunjena ček-lista pruža objektivni dokaz da je provera izvedena.
9. Ček-lista može obezbediti zapis da je sistem menadžmenta kvalitetom ispitan.
10. Ček-lista može da se koristi kao informacija na osnovu koje će se planirati buduće provere,
11. Ček-liste mogu da budu na raspolaganju proveravanim pre provere na licu mesta.

Nedostaci

U suprotnom, kada ček-liste nisu na raspolaganju, ili su nedovoljno dobro pripremljene, mogu se javiti sledeći problemi:

1. Ček-liste se mogu smatrati sredstvom za zastrašivanje proveravanih.
2. Usmerenost ček-liste može da bude suviše uska da bi se identifikovale specifične oblasti sa problemima.
3. Iako su ček-liste alati koji treba da pomognu proveravaču, mogu da budu ograničavajuće ako se koriste kao jedini mehanizam podrške proveravaču.
4. Ček-liste ne treba da budu zamena za planiranje provere.
5. Ukoliko se preterano oslanja samo na ček-listu za postavljanje pitanja, neiskusni proveravač neće biti u stanju da jasno pita šta ga interesuje.
6. Loše napravljena ček-lista može usporiti proveru zbog nepotrebnog ponavljanja ili dupliranja pitanja.
7. Generičke ček-liste, koje ne odlikavaju specifično stanje sistema menadžmenta kvalitetom organizacije, ne mogu dodati vrednost i mogu ometati proveru.
8. Usko usmerene ček-liste umanjuju jedinstvenost pitanja/pristupa.

Zaključak

Postoje prednosti i nedostaci pri korišćenju ček-lista za proveru. To zavisi od više faktora, uključujući potrebe korisnika, vreme i troškove, iskustvo proveravača i zahteve sektorskih šema. Proveravači treba da ocenjuju značaj ček-liste kao jednu pomoć u procesu provere i da prihvate njeno korišćenje kao funkcionalni alat.

Za dalje informacije o ISO 9001 Grupi za praksu proveravanja, pogledajte članak *Uvod u ISO 9001 Grupu za praksu proveravanja*.

ISO 9001 Grupa za praksu proveravanja će koristiti povratne informacije od korisnika da utvrdi da li je potrebno uraditi dodatna dokumenta ili revidovati postojeća.

Komentare na dokumenta ili prezentacije mogu se slati na sledeću e-mail adresu:
charles.corrie@bsigroup.com

Ostali materijali i prezentacije ISO 9001 Grupe za praksu proveravanja se mogu naći na:

www.iaf.nu
www.iso.org/tc176/ISO9001AuditingPracticesGroup

Odricanje od odgovornosti

Ovaj dokument nisu usvojili Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO), ISO Tehnički komitet 176 ili Međunarodni akreditacioni forum (IAF).

Informacije koje on sadrži koriste se u svrhe edukacije i razmene informacija. *ISO 9001 Grupa za praksu proveravanja* ne preuzima odgovornost za bilo kakve greške, izostavljanja ili ostale obaveze koje mogu proisteci na osnovu korišćenja tih informacija.